

# FOGLALKOZÁSTERV

## Tantárgy: IKT PROJEKTOKTATÁS II.

Osztály/Csoport: 11. T inf

### 22-23. óra – Csapatszerepek felismerése (Belbin-modell)

Témakör: Csapatmunka és együttműködés II.

Előző óra témája: Csapat és csoport különbsége

Következő óra témája: Csapatszerepek működés közben

Időtartam: 90 perc

Eszközök: Online kérdőív (Socrative teszt, szövegkártyák, tábla, bluetack, online Belbin-teszt)

### Célok

- A tanulók felismerjék saját csapatszerepeiket a Belbin-modell alapján.
- Tudatosítsák, hogy a különböző szerepek kiegészítik egymást.

### Fejlesztési területek

- Önismeret és önreflexió
- Tolerancia, empátia
- Csapatdinamika megértése

| Idő                     | Tanári tevékenység                                        | Tanulói tevékenység                                                                 | Módszer        | Eszköz                         |
|-------------------------|-----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------|--------------------------------|
| <b>RÁHANGOLÓDÁS</b>     |                                                           |                                                                                     |                |                                |
| 10'                     | Előző órai anyag ismételése                               | Online teszt                                                                        | egyéni munka   | socrative, telefon             |
| 5'                      | „Milyen típus vagy csapatban?”                            | Gondolattmegosztás                                                                  | beszélgetés    | szóban                         |
| <b>JELENTÉSTEREMTÉS</b> |                                                           |                                                                                     |                |                                |
| 20'                     | Belbin-féle csoportszerepek közös feldolgozása            | Megismerik a 9 csapatszerepet                                                       | Fűrész módszer | Szövegkártyák, tábla, bluetack |
| 10'                     | Helyezd el magad a Belbin „univerzumban”? És a többieket? | Felírja egy lapra a nevét, a választott szerepét, és körbeadja a többi csapattagnak | egyéni munka   | kártya, filc                   |
| 15'                     | Önismereti teszt kitöltése                                | Saját szerepprofil meghatározása                                                    | kérdőív        | online teszt, telefon          |
| <b>REFLEXIÓ</b>         |                                                           |                                                                                     |                |                                |
| 15'                     | Teszt és saját ill. társak általi                         | Tudatosítják, hogy látják magukat és                                                | reflektálás    | térben, szóban                 |

|            |                                                                                                        |                                                                                                      |                   |                            |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|----------------------------|
|            | pozicionálás összevetése. Fontos hangsúlyozni, hogy a teszt nem ÍTELET, csak a pillanatnyi helyzetkép. | hogyan látják őket mások, majd visszajeleznek. Vizsgálják, mi lehet az azonosság/eltérés hátterében. |                   |                            |
| <b>5'</b>  | Páros megosztás: „Milyen erősségeket hozok a csapatba?”                                                | Egymás visszajelzéseit hallgatják                                                                    | páros munka       | fűzet, összesítés a táblán |
| <b>10'</b> | Közös megbeszélés – „Melyik szerep hiányzik gyakran a csapatokból?”                                    | Tapasztalatmegosztás                                                                                 | vita, reflektálás | Okostábla                  |

---

## Értékelés

- Részvétel az önismereti gyakorlatban és a visszajelzésben.
  - Tanári megfigyelés alapján értékelhető az önreflexió mélysége.
-

## DIÁKOLDALI SEGÉDLET

### HELYZETÉRTÉKELŐ

Logikus, elemző típus vagy, aki minden döntést alaposan megfontol? Akkor valószínűleg a kiértékelő szerep illik rád a legjobban.

A kiértékelők a **tények és a racionalitás** alapján hoznak döntéseket, szemben az érzelmekkel és az ösztönökkel. Általában komoly emberek, akik kiválóan **értenek a kritikus gondolkodáshoz és a stratégiai tervezéshez**.

Ha egy projektben kihívás merül fel, ők gondosan mérlegelnek minden szempontot és lehetőséget, majd éleslátó megoldásokat dolgoznak ki. A kiértékelő akkor dolgozik a legjobban, ha olyan kihívások merülnek fel, amelyek **fejlett analitikai képességet** és éles eszű problémamegoldást igényelnek. Mivel képesek következetesen hatékony döntéseket hozni, gyakran töltenek be vezetői pozíciókat.

**Erősségek:** Objektív döntéshozatal, stratégiai gondolkodás.

**Gyengeségek:** Néha nincs meg az a lendület és képesség, hogy másokat inspiráljon, és túlságosan kritikus tud lenni.



---

### SZAKÉRTŐ

Ha mély tudással rendelkezel egy adott területen, és szereted megosztani az ismereteidet, akkor te egy szakértő típus vagy.

A szakértő olyan csapattag, aki **egy adott területet behatóan ismer**. Felbecsülhetetlen értéket képvisel egy csapat vagy szervezet számára. Gyakori, hogy a vezetőség a szakértő tudására alapozva készít elő javaslatokat vagy projekteket. A szakértők tehát egyben **tanácsadók is**, bár nem feltétlenül szeretnek csapatban dolgozni, lelkesek, ha a szakterületükről van szó, és szívesen megosztják tudásukat a tanulni vágyó fiatalabb tagokkal.

**Erősségek:** céltudatos, önálló és elkötelezett, speciális tudást és készségeket birtokol.

**Gyengeségek:** Hajlamos szűk körben közreműködni, és a technikai részleteken elidőzhet.

## **ÖTLETELŐ/PALÁNTA**

Ötletelő típus lehetsz, ha kreatív vagy és tele vagy **újszerű megoldásokkal**. Az ötletelők szabad gondolkodású és **kreatív emberek**, akik eredeti megoldásokat hoznak, és innovatív módszereket javasolnak a feladatok elvégzésére.

A másik két gondolkodásorientált szerepkörhöz hasonlóan **ők is inkább egyedül dolgoznak**. De ezt szívesen elnézik nekik, mert ők azok a csapattagok, akik **növekedést és fejlődést hoznak**.

**Erősségek:** Eredeti gondolkodás, problémafeltáró képesség.

**Gyengeségek:** Figyelmen kívül hagyhatja a mellékes dolgokat, és túlságosan elfoglalt lehet ahhoz, hogy hatékonyan kommunikáljon, lehet szétszórt vagy feledékeny is.



## **SERKENTŐ**

Energiával teli, ambiciózus és cselekvésorientált személyiség vagy? Te adsz lendületet a csapatnak, és gondoskodsz róla, hogy a célok megvalósuljanak? Akkor valószínűleg az alakító szerep illik rád.

Az alakítók jellemzően **extrovertáltak, dinamikusak és motiváltak, akik képesek szenvedélyt ébreszteni a csapattagokban**. Az esetlegesen felmerülő kihívások ellenére pozitívak maradnak, és úgy tűnik, hogy nyomás alatt is jól érzik magukat. Előnyös, ha van legalább egy alakító típus a csapatban, aki segíti a csapatot a küldetés előrehaladásában. Ideális személyek vezetői szerepek betöltésére, mivel **válsághelyzetekben határozottan cselekszenek**, és előmozdítják az előrehaladást.

**Erősségek:** Megvan a lendülete és bátorsága az akadályok leküzdéséhez.

**Gyengeségek:** Hajlamos lehet a provokációra, és néha megsértheti az emberek érzéseit.

## VÁLLALATÉPÍTŐ

Ha strukturált, gyakorlatias szemléletmódod van, és szereted, ha a dolgok terv szerint haladnak, a megvalósító szerep jellemző rád.

A megvalósítók **jó szervezők**, akik szeretik a környezetüket rendben tartani. Mivel gyakorlatias emberek, **szeretnek konkrét tervek készíteni**. A megvalósítók rendkívül fegyelmezettek, és képesek figyelmen kívül hagyni az önérdeküket, hogy a csapat vagy a szervezet szükségleteire összpontosítsanak.

Általában **a bevált módszereket részesítik előnyben**, de valószínűleg meg lehet győzni őket a változtatásról, ha bizonyítható, hogy pozitív eredményeket hoz. Ezek a gyakorlatias és szorgalmas csapattagok azok, akik biztosítják, hogy a célok kézzelfogható sikerekké váljanak.

**Erősségek:** Gyakorlatias, megbízható, hatékony. Az ötleteket tettekre váltja, és megszervezi az elvégzendő munkát.

**Gyengeségek:** Kicsit rugalmatlan lehet, és lassan reagálhat az új lehetőségekre.



## MEGVALÓSÍTÓ/BEFEJEZŐ

Ha perfekcionista vagy, aki gondosan ügyel a részletekre, és fontos számodra, hogy a munka mindig a lehető legjobb minőségű legyen, akkor a befejező szerep passzol hozzád.

A befejezők, más néven elvégzők, **olyan introvertált személyek, akik a projekt kulcsfontosságú szakaszaiban minőségellenőrzést végeznek**. Jellemzően maximalisták, akik **észreveszik a finom részleteket**. Mivel ők a tökéletességre törekszenek, szeretik ugyanezt elvárni a körülöttük lévőktől is. Különösen értékesek olyan munkakörnyezetekben, ahol a pontosság és a határidők betartása elengedhetetlen.

**Erősségek:** Aprólékos, lelkiismeretes, szorongó. Kikeresi a hibákat. Csiszolgat és tökéletesít.

**Gyengeségek:** Hajlamos lehet indokolatlanul aggódni, és nem szívesen delegál feladatokat.

## **KOORDINÁTOR**

Ha jó szervező vagy, aki képes felismerni mások tehetségét és hatékonyan delegálni a feladatokat, akkor a koordinátor szerep illik rád. Te vagy az, aki biztosítja, hogy a csapat a célkitűzések felé haladjon.

A koordinátorok **érett, kiváló interperszonális és kommunikációs készségekkel rendelkező személyek**. Általában **vezetői pozícióban vannak**, és a demokratikus megközelítést részesítik előnyben, amely elősegíti a nyílt kommunikációt. Arra koncentrálnak, hogy segítsék a csapattagokat az egyéni céljaik elérésében. Általában **jók abban, hogy felismerjék a csapatban rejlő tehetségeket**, és kihasználják azokat a csoport céljainak elérésére.

A koordinátorok általában **nyugodt és bizalomteljes személyek**, azért van rájuk szükség, hogy a csapat minden egyes tagja megfelelően kihasználja az erősségét. Mivel általában széles látókörrrel rendelkeznek, a koordinátorok **képesek irányítani** a különböző személyiségű és képességű csapattagokat is.

**Erősségek:** Jó vezetői képességek, stratégiai gondolkodás.

**Gyengeségek:** Manipulatívnak tűnhet, és előfordulhat, hogy a munka saját részét is delegálja.



## **FORRÁSFELTÁRÓ**

Ha barátságos, kíváncsi ember vagy, aki imád kapcsolatokat építeni, akkor illik rád ez a szerep.

Az erőforrás felelősök **extrovertáltak, akiknek tehetségük van a kapcsolatépítéshez**. Pozitív és lelkes emberek, akik szeretnek új lehetőségeket felfedezni. Bár nem feltétlenül ők maguk állnak elő új ötletekkel, de **ügyesek abban, hogy ötleteket szerezzenek másoktól**, és ezeket az elképzeléseket bevezessék. Jók az új üzleti kapcsolatok kialakításában és az ezt követő tárgyalások lebonyolításában.

**Erősségek:** Lelkesedés és nyitottság. Felfedezi a lehetőségeket és kapcsolatokat épít ki.

**Gyengeségek:** Túlságosan optimista lehet, és a kezdeti lelkesedés elmúltával elveszítheti az érdeklődését.

## CSAPATJÁTÉKOS

Ha szeretsz harmóniát teremteni, és fontos számodra az együttműködés, akkor csapatjátékos vagy. Minden csapatba kell egy ilyen empatikus és támogató személy.

A csapatjátékosok általában **extrovertáltak és barátságos természetűek. El tudják érni azt, hogy egy csapat egységként jól működjön együtt.** Ha egy csapatjátékos észreveszi, hogy egy másik csapattag nem bírja a munkaterhelést, valószínűleg felajánlja a segítségét.

Rendkívül **alkalmazkodóképesek** és sokoldalúak, ami segíti őket abban, hogy hatékonyan lépjenek kapcsolatba különböző emberekkel, és megbirkózzanak a hirtelen változásokkal. Nélkülözhetetlen csapattagok, mert **megteremtik a csapaton belüli harmóniát.** Veleszületett rokonszenvük miatt a csapatjátékosok általában népszerűek a kollégák körében.

**Erősségek:** Kiváló konfliktuskezelő, jó hallgatóság. Együttműködő, éleslátó és diplomatikus.

**Gyengeségek:** Válságos helyzetekben bizonytalan lehet, és hajlamos elkerülni a konfrontációt.



# CLASSROOMBA ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLA

## BELBIN-FÉLE CSOPORTSZEREPEK

| TÍPUS                        | JELLEMZŐK                                                                | ELŐNYÖS TULAJDONSÁGOK                                                                                | HÁTRÁNYOS TULAJDONSÁGOK                                           |
|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| KOORDINÁTOR / ELNÖK          | Nyugodt, biztos magában, kellő önuralommal rendelkezik.                  | Képes mindenkit előítéletek nélkül, az érdemei alapján értékelni, célorientált.                      | Átlagosan kreatív és intelligens.                                 |
| IMPLEMENTÁLÓ / VÁLLALATÉPÍTŐ | Konzervatív, kötelességtudó, kiszámítható.                               | Jó szervező, gyakorlatias gondolkodású, kemény munkához szokott, fegyelmezett                        | Rugalmatlan és kevésbé fogékony az új ötletek iránt.              |
| SERKENTŐ                     | Ideges, aktív, dinamikus.                                                | Küzd a cselekvésképtelenség, a hatékonyság hiánya és az önáltatás ellen.                             | Ingerültségre, türelmetlenségre és erőszakra hajlamos.            |
| ÖTLETGAZDA                   | Individualista, komoly gondolkodású, új utakat keres, kreatív.           | A szellem embere, képzeletgazdag, kiváló értelmi képességekkel rendelkezik.                          | A fellegekben jár, nem törődik a részletekkel és a formaságokkal. |
| FIGYELŐ-ÉRTÉKELO             | Megfontolt, érzelmek nélküli, józan ítélőképességű.                      | Jó ítélőképességgel rendelkezik, előrelátó, gyakorlatias.                                            | Ajulmotivált, másokat se inspirál.                                |
| ERŐFORRÁS-FELTÁRO            | Extrovertált, törekvő, érdeklődő, kommunikatív.                          | Jó kapcsolattartó, jól értesült, meg tud felelni a kihívásoknak.                                     | A kezdeti lelkesedés lankadásával elveszti érdeklődését           |
| MEGVALÓSÍTÓ-FINISZO          | Precíz, rendszerető, lelkiismeretes, szorongó.                           | Tökéletességre törekszik, nem hagy semmit befejezetlenül.                                            | Csekélységek miatt aggódik, nem tudja „elengedni magát”.          |
| TEAMMUNKÁS                   | Társas hajlamú, jóindulatú, érzékeny.                                    | Jól reagál különféle személyiségekre és szituációkra, erősíti a csapatszellemet.                     | A kritikus pillanatokban határozatlan.                            |
| SPECIALISTA                  | Céltudatos, önálló, hivatásának él. Hiányzó tudást és jártasságot pótol. | Csak egy szűk terület érdekli. Leragad a technikai részleteknél, a tágabb összefüggéseket nem látja. | Figyelmen kívül hagyja a szakterületén kívül eső tényezőket.      |